

Auteursrechten op hoofdlijnen

Toelichting bij de brochure 'Auteursrecht en naburige rechten in de kerk'

VOORAF

Deze notitie bevat een beschrijving-op-hoofdlijnen van het auteursrecht in de kerk en hoe er toestemming voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken verkregen kan worden. Dit document beoogt eerlijk zingen, spelen en vieren in kerk en gemeente te bevorderen. De notitie geeft een beknopte indruk van het auteursrecht in de kerk, voor een eerste oriëntatie. Voor een juiste naleving van het auteursrecht verwijzen we naar de onder punt 6 genoemde originele documenten.

U blijft als gebruiker zelf verantwoordelijk en aansprakelijk voor het voldoen aan het auteursrecht. Voor alle duidelijkheid: u kunt geen rechten ontlenen aan deze notitie.

Deze informatie is gebaseerd op de Auteurswet en op een daarvan afgeleide notitie van de Protestantse Kerk 'Auteursrecht en naburige rechten in de kerk'.

WAAROM AUTEURSRECHT?

Het hanteren van het auteursrecht is belangrijk, omdat

- het recht doet aan de maker en zijn werk;
- het makers van werken, waaronder componisten en tekstdichters van muziek, in staat stelt om een eerlijke vergoeding te krijgen als hun werken worden gebruikt. Dat draagt bij aan het op een eerlijke manier gemeente-zijn, het maakt de eredienst mogelijk – ook voor de toekomst – en stimuleert vernieuwing van de kerkmuziek.
- het wettelijk verplicht is; een overtreder kan met claims te maken krijgen.

Deze handreiking wil daarom de gebruiker helpen de regels goed na te leven (en bewust of onbewust illegaal gedrag tegen te gaan).

1 AUTEURSRECHT

a. **Auteursrecht** is het recht van de maker van een werk van literatuur, wetenschap of kunst om te bepalen hoe, waar en wanneer zijn werk wordt openbaar gemaakt of verveelvoudigd.

Iemand die dus een creatief werk maakt, heeft zeggenschap over het gebruik daarvan. Denk – in de kerk – hierbij aan dichters, schrijvers, sprekers, componisten, enz.

Een auteur kan zijn recht aan een ander overdragen.

"Het auteursrecht is het uitsluitend recht van de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van diens rechtverkrijgenden, om dit openbaar te maken en te

verveelvoudigen, behoudens de beperkingen, bij de wet gesteld." (Artikel 1 Auteurswet)

- Openbaar maken** betreft het beschikbaar stellen van (een gedeelte) van een werk of van een verveelvoudiging van een werk aan het publiek (bijvoorbeeld iets uitvoeren, spelen, zingen, uitzenden).
- Verveelvoudigen** houdt in het reproduceren, vermenigvuldigen, bewerken of nabootsen van een werk (zoals het weergeven op papier, kopiëren, projecteren, plaatsen op een website).
- 70 jaar:** 70 jaar na overlijden van de maker vervalt het auteursrecht in de meeste gevallen. Dat betekent dat je zonder toestemming (en het betalen van een licentievergoeding) het werk kan gebruiken.

2 UITGANGSPUNT

Voor het openbaar maken en verveelvoudigen van liederen, teksten en melodieën is altijd toestemming van en – in veel gevallen – een door de maker te bepalen vergoeding verschuldigd. Voor de kerken geldt één belangrijke wettelijke uitzondering (zie punt 3), en verder kan het verkrijgen van toestemming geregeld worden door het kopen van licenties van de auteurs of de organisatie waarbij dezen zijn aangesloten.

3 UITVOERINGSRECHTEN EN BUMA

Het zingen door de gemeente en de instrumentele begeleiding daarvan in de eredienst is volgens Auteurswet geen inbreuk op het auteursrecht (artikel 17 C). Wel hebben kerken een licentie nodig voor bijvoorbeeld het spelen van muziek voor en na de eredienst en het gebruik van muziek tijdens gemeenteactiviteiten zoals het zingen tijdens een praise-avond of jeugdbijeenkomst.

Er is er een overeenkomst tussen de kerken en Buma, de vereniging die licenties verstrekt en vergoedingen incasseert voor 'het openbaar maken van muziek'.

- Deze overeenkomst betreft alle gebruik van muziek tijdens de eredienst of samenkomst van kerkelijke groeperingen, waarbij de muziek uitsluitend wordt voortgebracht door middel van muziekinstrumenten en/of door een koor behorende tot de eigen geloofsgemeenschap of het eigen kerkgenootschap.
- Kerken betalen per kerkelijke gemeente (per locatie) een bedrag aan Buma.

Deze overeenkomst heeft slechts betrekking op een deel van het auteursrecht, namelijk op het uitvoeren van muziek (en niet op verveelvoudigen).

NB. Er zijn ook auteurs en componisten die niet worden vertegenwoordigd door Buma of een andere licentiegever. In deze gevallen is toestemming van de auteur of componist zelf vereist.

4 TOESTEMMING

Voor het openbaar maken en verveelvoudigen van tekst en muziek kan op verschillende manieren toestemming verkregen worden, door middel van licenties.

- a. **Boek:** Psalmboek, liedbundel, muziekboek
Lezen, zingen en spelen voor eigen gebruik wordt niet beschouwd als inbreuk op de Auteurswet. Dat is zonder licentie toegestaan.
- b. **Papier:** Papieren orde van dienst, kerkblad, teksten op geboortekaartjes, websites, rouwbrieven en bladmuziek voor organisten, pianisten, koren en cantorijen. Voor het overnemen op papier c.q. kopiëren is altijd toestemming nodig van auteursrechthebbers.
- c. **Beamer:** Tekst en muziek projecteren op een scherm of de muur
Voor het projecteren van werken is altijd toestemming nodig van auteursrechthebbers.
- d. **Internet:** Tekst en muziek publiceren op een website, in beeld en geluid
Voor het openbaar maken en/of verveelvoudigen op een website is altijd toestemming nodig van auteursrechthebbers.
Voor het uitzenden van een kerkdienst (streamen) via internet is altijd toestemming nodig van auteursrechthebbers.
Ook radio- en tv-zenders die beeld en geluid uitzenden hebben hiervoor toestemming van auteursrechthebbers nodig.
- e. **Film:** Een film vertonen in kleinere of grotere kring
Voor het vertonen van een film is altijd toestemming nodig van auteursrechthebbers.
- f. **Bijbelteksten**
Ook Bijbelteksten vallen onder auteursrechtelijke bescherming en dus is voor openbaar maken en verveelvoudigen toestemming nodig van auteursrechthebbers.
- g. **Licenties**
Er zijn diverse licenties verkrijgbaar, zoals voor projecteren en kopiëren van liedteksten en Buma-licenties voor uitvoering, streaming, downloaden en achtergrondmuziek.
 - Liedboek voor de Kerken (1973): [Beamerpakket](#)
 - Evangelische Liedbundel: [Beamerpakket](#)
 - Op Toonhoogte 2005: [Beamerpakket](#)
 - Op Toonhoogte 2015: [Op Toonhoogte Online](#)
 - Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk (2013): [Liedboek Online](#)
 - Hemelhoog: [Hemelhoog Online](#)
 - Weerklank: [Weerklank Online](#)
 - Opwekking: [Beamersoftware](#)
 - Diverse bundels als Opwekking, Johannes de Heer, ed.: [Liedlicentie CCLI](#)

- Streaminglicentie bij Buma, via [CCLI](#)
- Achtergrondmuziek afspelen:
Achtergrondmuziek Licentie bij BUMA, via [CCLI](#)
- Downloadlicentie bij Buma
- Films vertonen: [Filmservice](#)
- Bijbelteksten, zie onder andere:
[Nederlands Bijbel Genootschap](#)

NB. Er zijn ook auteurs en componisten die niet worden vertegenwoordigd door Buma of een andere licentiegever. In deze gevallen is toestemming van de auteur of componist zelf vereist.

5 RELEVANTE DOCUMENTEN EN WEBSITES

- a. [Auteurswet](#)
- b. Website Protestantse Kerk over [Auteursrechten](#)
- c. [Brochure Auteursrechten en naburige rechten in de kerk](#)

6 CONTACTGEGEVENS

Voor informatie en vragen kunt u terecht bij de diverse betrokken organisaties.

- a. KokBoekencentrum Uitgevers:
W: www.kokboekencentrum.nl;
E: info@kokboekencentrum.nl
- b. BV Liedboek:
W: liedboek.liedbundels.nu;
E: info@liedboek.nl
- c. CCLI (Christian Copyright Licensing International):
W: nl.ccli.com;
E: info@ccli.com
- d. ISK (Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied):
W: www.kerklied.net/colofon;
E: rechten@kerklied.net
- e. Protestantse Kerk in Nederland:
W: www.protestantsekerk.nl;
E: info@protestantsekerk.nl
- f. Small Stone Media:
W: www.smallstonemedia.com;
E: info@smallstonemedia.com

COLOFON

Deze tekst is opgesteld door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Interkerkelijk Stichting voor het Kerklied (ISK), KokBoekencentrum, BV Liedboek, Small Stone Media, Christian Copyright Licensing International (CCLI) en de Protestantse Kerk in Nederland. Voor vragen: Bel (030) 880 18 80 of mail info@protestantsekerk.nl